

ห้องเส้นอหมายในการคิดแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

----- ระพี สาริก

หลายคนคงยอมรับความจริงว่า ปัญหาเศรษฐกิจเป็นเรื่องใหญ่ที่ส่งผลกระทบทุกมิติในสังคม ซึ่งใช่วิศวกรรมศาสตร์ไม่คิดเบี่ยงคนอื่น ส่วนผู้มุ่งกอบโกยทรัพย์สินเงินทองเอาไว้มากมายอย่างไม่ลับเว้นก็ยังคงใช้อุบายแสวงผลประโยชน์อันเพื่อหวังให้คนอื่นต่อไปเมี้ยงวันหนึ่ง ๆ และคิดกอบโกยเรื่อยไปอย่างไม่อาจหยุดได้ ซึ่งถือเป็นธรรมชาติของคน จนกระทั่งในที่สุดย่อมถึงจุดหนึ่งซึ่งต้องใช้ความเจ็บปวดเป็นครู และอาจได้รับความรู้โดยการแลกด้วยชีวิตด้วยเงื่อน

มาถึงช่วงนี้ หากยังพอมีสติยอมสามารถหันกลับไปพิจารณาดึงอดีตความเป็นมาของตัวเองและพบว่า เรายังคงประมาดร้ายใจตลอด จึงตกลงไปอยู่ในวังวนวุญจกรของรูปWatที่มีคนจากอีกด้านหนึ่งนำมาโฆษณาหาผลประโยชน์ จนทำให้แต่ละคนห่างจากการฐานจริงของตัวเองมากขึ้นทั้งในด้านความคิดและการนำปฏิบัติ จนกระทั่งหัวกลับมาแก้ไขได้ยากยิ่งขึ้น เพราะหากฐานปัญหาเศรษฐกิจที่แท้จริง อยู่ที่คนไทยขาดการหยั่งรู้คุณค่ากันของตัวเอง

ดังนั้น "พื้นดินและบ้าน" ซึ่งเคยใช้แรงใจแรงกาย สู้ดคอมทุกอย่างเพื่อให้ได้ไว้รองรับชีวิตต่อไป ครอบครัวจึงถูกกละเลยกความสำคัญในด้านจิตใจ หากมุ่งไปแสวงหาความสำราญจากภายนอก นั้นต้องแต่การออกไปแสวงหาอาหารอร่อย ๆ กินจากอกบ้าน ทำให้ร้านอาหารเกิดขึ้นเหมือนดอกเห็ด ซึ่งล้วนเป็นรูร่วงทางเศรษฐกิจ

อุ่น ๆ ยามว่างจากการประจำ แทนที่จะสนใจอยู่บ้านปลูกต้นไม้เพื่อหวังสร้างน้ำใจให้ลูก ๆ หลาน ๆ ชีมชับเข้าไปไว้ในจิตวิญญาณ แม้กระทั่งปลูกผักสวนครัวเพื่อนำมาใช้ภายในครอบครัวโดยไม่จำเป็นต้องเอามาเงินทองไปจับจ่ายให้คนอื่น กลับหันไปเน้นหมาดีลินด้าสำเร็จรูปความคุ้นเคยการด้า โดยอ้างเหตุผลว่า "สมัยนี้จะทำเช่นนี้ไม่ได้แล้ว" บ้างก็กล่าวว่า "สะดวกคือเป็นใหม่" ๆ

" เพราะเหตุที่ขาดการรู้เท่าทันว่า "บุคคลน้อยคือเงื่อนไขที่สำคัญที่สุด" แทนที่จะสนใจเช่นนี้แล้ว เหตุผลประโภชน์แห่งคนและพระพุทธ" ดังนั้นการกล่าวอ้างว่า "ไม่มีเวลา" ก็คือคำสารภาพความจริงให้รู้ได้ว่า "เราตกอยู่ในสภาพที่บุคคลน้อยหลอกอย่างได้ผลมาโดยตลอด" เนื่องจากฐานการที่มีคนแข็งแกร่งให้สามารถพึ่งตนเองอยู่กับเหตุผล

ดังจะพบว่า มีพ่อแม่หลายต่อหลายคน จูงมือลูกไปเข้าศูนย์การค้าตั้งแต่วัยยังเล็กจนกลายเป็นเหมือนผลประโยชน์ของคนอื่นอย่างกว้างขวาง และไม่เพียงเท่านั้น พอดีตอนมาถึงระดับหนึ่งก็สังเคราะห์แม่เมื่อยังไงตัวเอง ซึ่งเส้นทางสายนี้ มีโอกาสนำไปถึงการซ่องสุมกระทำผิดกีดขวางให้ทุกกฎบ膛

แทนที่แต่ละคนจะมีคนอยู่กับการรู้คุณค่าของบ้านและครอบครัว และมุ่นทำงานทุกอย่างเพื่อหวังให้ลูกหลานรวมถึงเยาวชนคนรุ่นหลังถือเป็นแบบอย่างโดยเชื่อมั่นในสัจธรรมว่า "ธรรมชาติได้มอบการปฏิบัติมาให้เพื่อใช้เป็นสื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้ลูกหลานและคนรุ่นหลังนี้" โอกาสซึ่งเข้าไปไว้ในฐานความรู้สึก โดยไม่ต้องไปใช้อำนาจและปากบังคับ หากเชื่อว่าแม้วันนี้ยังออกไปเที่ยวที่ไหนต่อไหน เนื่องจากยังเรียนรู้จากประสบการณ์อยู่กว่าเรา วันหนึ่งเข้าห้องน้ำ น้ำจะหวนกลับมาไม่เร็วทีเดียว หุงน้ำและหันน้ำย้อมขันอยู่กับฐานของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน

หากใครคิดว่า ตนทำอยู่ทุกเดียวอยู่อีกเป็นไม่ได้ ความคิดดังกล่าวเกิดจาก "ความเห็นแก้ตัวของผู้ใหญ่" ดังนั้นถ้าสามารถลดลงไปได้บ้างน่าจะพบความจริงว่า "คนเดียวหาใช่มีคนเดียวไม่" เนื่องจากธรรมชาติของสังคม "ย่อมมีคนเดียวอยู่หลายคน" เมื่อไม่เคยรู้จักกันเป็นส่วนตัว ย่อมมีกระแสสันติสุขได้เองในที่สุด สิ่งสำคัญจึงน่าจะเริ่มจากการถามตัวเองว่า "เรามุ่งทำให้สุขหรือเปล่า" หรือว่าจะทำก่อเมืองยากได้อะไร แม้กระทั่งอย่างเห็นผล"

"บุคคลผู้สนใจเรียนรู้ความจริงและเชื่อมั่นในสัจธรรมเท่านั้น ที่เป็นความหวังของสังคมในสถานการณ์เช่นทุกวันนี้" เรามักได้ยินหลายคนกล่าวว่า "คนทั่วไปกำลังคงอยู่ในสภาพความยากชั่ว" หากทำความจริงดังกล่าวมา

พิจารณาอย่างรู้เหตุผล น่าจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องไม่ยากที่จะคิดแก้ไขปัญหาได้ถึงรากฐาน หั้งนี้และหั้งนันบัญชาดังกล่าวเกิดจากเส้นผมเส้นเดียวซึ่งถูกปล่อยไว้ให้มังกรเชาได้หั้งลูก" โดยเฉพาะผู้ซึ่งตกอยู่ในสภาพมองตัวเองไม่เห็นย่อมไม่สามารถเห็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด

ฉ้าเห็นได้ย่อมรู้ว่า ความอุดมยากเป็นสิ่งแก้ไขได้ไม่ยากหากรู้สัจธรรมว่า "ฉ้าจะความอุดมยากได้ย่อมไม่ออก"

บัญชาเศรษฐกิจเป็นเรื่องใหญ่อยู่ที่ส่วนปลายสุดของโครงสร้างชีวิตและสังคม ดังนั้นการมีคิดแก้ไขให้ได้ผลจริงจังต้องมีสติ ช่วยให้หัวกลับมาองที่เรื่องเล็ก แต่สำคัญที่สุดเพราอยู่ภายในรากฐาน ซึ่งสัจธรรมก็ได้ชี้ไว้แล้วอย่างชัดเจนว่า "คนเดียวที่มีความอุดมในสภาพที่ไม่โสดเดียว เนื่องจากความจริงปราภูชั้นว่า คนเดียวในสังคมนี้มีหลายสิบล้านคนแล้ว" ไม่ว่าเริ่มนั้น ณ จุดใดและนำปฏิบัติโดยไม่ลืมความสำคัญของเพื่อนมนุษย์ ย่อมเกิดกระแสที่ช่วยแก้ไขปัญหากรุงรัตนโกสินทร์ได้

เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมา มีสุภาพสตรีคนหนึ่งซึ่งแม้ไม่เคยรู้จักกันเป็นส่วนตัวมาก่อน โทรทัศน์มาถามว่า "ขณะนี้ สภาฯ เศรษฐกิจได้ทำให้คิณรู้สึกหักมากขึ้น จึงคิดจะปลูกผักสวนครัวไว้รับทานเอง ควรจะปลูกอะไร ?" คำถามดังกล่าวเสนอเป็นครุชั้งธรรมชาติให้มอบมาให้จากมุมหนึ่ง เนื่องจากสะกิดใจให้คิดและมองเห็นภาพทางออกได้ลึกซึ้งขึ้น แม้จะเป็นเพียงเลียงเดียวแต่ก็เข้าใจว่า ถ้ามองในด้านคุณค่าจะพบว่า เลียงเดียวหรือหลายเลียงก็ช่วยให้ได้รับประโยชน์เท่ากัน

มันทำให้คนหัวกลับไปมองเห็นภาพความจริงในอคติซึ่งเข้าไปແงอยู่ในจิตวิญญาณแล้ว ซึ่งในช่วงนั้น พบว่าคนหัวไป ภิกษุนลิน้อยมาก และยังสามารถรักษาความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติเอาไว้ได้โดยไม่มีการครอบครอง มาใช้จนหมดไม่เหลือซึ่งปัจจุบัน หัวกลับมาองสภาพแวดล้อมภายในเมืองก็ยังรู้สึกว่าต้องโดยที่ไม่รู้จักว่า เครื่องปรับอากาศเป็นอย่างไรด้วยซ้ำ

เมื่อกาลเวลาผ่านมาถึงช่วงหนึ่ง ก็มีคนต่างดันนำเครื่องปรับอากาศซึ่งคิดออกแบบและผลิตจากค้านของเขามาเผยแพร่ ซึ่งจริง ๆ แล้วก็นำมาขายหานเงินจากเรา จริงมีการเปลี่ยนรูปแบบและโฆษณาโดยใช้สื่อซึ่งเป็นผลจากแรงงานคนหัวกลับนั่นเองด้วย ในช่วงเริ่มแรกยังมีคนไทยหลายคนคิดยังซึ่งใจ แทนที่จะพบกับความจริงในช่วงหลัง ๆ อย่างชัดเจน เช่นที่มักกล่าวกันว่า "เมืองไทยนั้น ชาติใหม่จะอะไรก็ส่งมาเดชะ ชาวยังได้ไม้อันหันนั้น" กับอีกด้านหนึ่งในช่วงนั้นเองยังพบว่า มีคนต่างดันเอาน้ำยาซึ่งลินแร่และพันธุ์ไม้พันธุ์สัตว์ป่าซึ่งเกิดบนเนินแผ่นดินเรา เพื่อนำกลับไปพัฒนาและสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ชาติway

ทำให้เกิดความเห็นดังนี้ "ใครครับค้าห้างค้า ใครครับค้าม้า" ซึ่งในช่วงนั้นคงจะมุ่งเป้าหมายมายังคนหัวกลับโดยมีพื้นฐานความหมายอยู่ที่ "อิสรภาพของประชาชน" แต่มาถึงช่วงปัจจุบันกลับพบความจริงว่า ในด้านปฏิบัติ ความหมายดังกล่าวกลับไปอยู่ที่คนต่างชาติซึ่งเข้ามาค้าขายกันอย่างอิสระ แม้กระทั่งการเข้าเมือง คนจากประเทศอาบานาจทางเศรษฐกิจยังเข้ามาได้อย่างง่ายดาย ๆ วันโดยไม่ต้องใช้ชีวิตร แต่คนไทยจะไปประเทศเขาแม้สองสามวันก็ต้องถูกเขาเข้มงวดกว่าเดือนมาก

จึงมีคำสอนเกิดขึ้นในใจว่า "ใครครับคนกลุ่มใหญ่นำอิสรภาพของคนหัวกลับไปมอบให้คนต่างชาติ และมอบให้แห่ทางเศรษฐกิจ" ถ้านำไปคิดค้นหาเหตุและผลได้ย่อมพบความจริงว่า ผลจากการกระทำ ได้ทำให้เกิดระบบทำลายเศรษฐกิจ จนกระทั่งเปลี่ยนแปลงมาถึงช่วงซึ่งวิกฤตหนักและยังจะหนักยิ่งขึ้นเป็นจังหวะเดียวกับภาวะสับสนจนไม่อาจทำให้สังคมสงบเป็นรูปร่างให้เห็นชัดว่า "นี่คือเมืองไทย" ต่อไปได้อีก

อย่างไรก็ตาม หากไครสต์คน ซึ่งเข็อว่าคงไม่มีเพียงคนเดียวอย่างโสดเดียว สามารถค้นพบความจริงได้ด้วยตนเองจากการใช้บทเรียนชีวิตเป็นครูสอนย่อหมายความว่า น่าจะเกิดขึ้นเริ่มต้นแก้ไขปัญหาขั้นภายในรากฐาน ตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ โดยที่เข็อว่า "เมื่อเราทำลายธรรมชาติของตัวเองเพราความโลภโกรธและความลุ่มหลงมัวเนา ปัญหานี้จะแก้ไขอย่างได้ผลจริงจังย่อมอยู่กับธรรมชาติของตัวเองเป็นสัจธรรม" หากยังคงนำความหวัง

ไปมองให้คนอื่น ยิ่งเป็นคนระดับบนขึ้นไป ย่อมเห็นได้ว่า "ความคิดซึ่งมีเงื่อนไขจำกัดไว้อย่างแยบ" และติดอยู่กับค้าปลาย น่าจะยังไม่มีจุดเกิด จนกว่าจะพบกับความรุนแรงยิ่งกว่านี้"

ผู้เขียนคงต้องขอขอบคุณสุภาพสตรีผู้ซึ่งทรงศรัทธามาปรึกษา เนื่องจากมีผลเตือนให้ภาพในอดีตหวานกลับอุบมา ปรากฏชัดอีกรังหนึ่งว่า ชีวิตในครอบครัวไทยเคยปลูกผักสิ่งละอันพันละน้อยไว้ในบ้าน แม้ผักหุงผักจะขาดในฤดูน้ำ ซึ่งลืบพืชพันธุ์กันมาจนແທบจะเป็นธรรมชาติ นอกจากนั้น บริเวณใกล้ทั่วบ้านໄโคหลาย ๆ บ้านยังมีชามอ่างซึ่งเคยใช้ชักผ้า แต่กันผู้หมวดสภาพการใช้งาน เช่นเดิม นำมาใส่คินปลูกหัวเบาะฯ กระชายและใบสารະแห่น เอาไว้ใช้ในครัวเรือน แม้ดันผลไม้ เช่นมะม่วง มะละกอ มะนาวมะกรูด ก็ไม่ต้องเที่ยวได้ไปซื้อมาจากห้างอก "และการที่แม่กับพ่อร่วมกันลงมือทำเอง ย่อมมีสื่อธรรมชาติซึ่งช่วยขับเคลื่อนจิตใจธรรมชาติให้ไวในวัยเยาว์ของลูกหลานเป็นธรรมชาติอยู่ในตัวเอง"

ในอดีตที่ผ่านมา คนไทยส่วนใหญ่ปล่อยตัวปล่อยใจไปตามกระแสครอบงำจากภูปัตถุ หรืออาจกล่าวว่า "หลงอยู่กับความหมาย" กันมานาน ซึ่งกระแสดังกล่าวส่งผลทำลาย "การที่งหาคนเองซึ่งก็ได้รับคือคุณภาพชีวิตริบ" ส่งผลให้สังคมจำต้องล้มลุกคลุกคลานมาช้านานแล้ว อีกทั้งมีการล้มรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งแน่นอนที่สุด ย่อมมีเหตุผลทำให้เศรษฐกิจตั้งได้รับความเสียหายหนักมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นธรรมชาติอย่าง "สิ่งใดซึ่งอยู่ตรงกลาง ยิ่งสูงมากยิ่งใหญ่ เมื่อคล่องมาย้อมเสียหายหนัก และการคิดแก้ไขเพียงนำเข้าขั้นส่วนต่าง ๆ นาประคิดประคิดต่อ ก็อยู่ที่ยังคงถูกทิ้งไว้เฉย ๆ โดยไม่แก้ไขจากรากฐานขึ้นไป ย่อมไม่มีทางแก้วยไรได้จริงจัง จนกว่าคนอื่นจะมาใช้กลุบยานนำเข้าไปใช้เป็นของเข้าเท่านั้น"

โปรดอย่าคิดว่าการทำความดีโดยที่มุ่งหวานกลับเข้าบ้านตัวเองและทำให้พื้นดินซึ่งแต่ละคนยังพอเมื่อย จะเป็นการซึ่งแนะนำให้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น เพราะเหตุว่า "ผู้ซึ่งทึงหาคนเองได้จริง ย่อมมองเห็นได้สองด้านและมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นความจริงอยู่ในรากรากฐานคนเองเสมอ" ดังนั้นเมื่อค้านหนึ่งหวานกลับลงไปด้วยรากรากฐานความคิดซึ่งหง่ายลงถึงพื้นดิน โดยถอยกลับเข้าบ้านอันเป็นที่รักอย่างรู้ดูดี ย่อมส่งผลดีแก่ตนเองและครอบครัว โดยมีคือด้านหนึ่งคือ "ขณะใดที่มีโอกาสสมผัสกับบรรยากาสภานอกและพบว่า มีสิ่งใดซึ่งไม่ชอบด้วยเหตุผล ย่อมไม่เกิดความคุยครายที่จะร่วมมือกันแก้ไข" โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "นักหาสังคม เศรษฐกิจและการเมือง" ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของทุกคน

จึงสรุปได้ว่า ถ้าแต่ละคนนำปฏิบัติความวิถีทางซึ่งชอบด้วยเหตุผล ตาย่อมได้รับบทเรียน สอนให้รู้และเข้าถึงธรรมอย่างสมกลมกลืนกันไปด้วย ดังที่กล่าวไว้ว่า "ธรรมะคือการทำงาน". หรือ "โลกเป็นครูสอนให้เราเรียนรู้ธรรมได้อย่างลึกซึ้ง"

การพึงตนเองก็หลักปฏิบัติของชีวิตคนอย่างสอดคล้องกับหลักธรรม และเท่าที่แล้วมา เราแต่ละคนซึ่งเป็นพื้นฐานที่แท้จริงของเศรษฐกิจ กลับนำความหวังไปมอบให้กับลุ่มนุกคลในระดับบุคคล จึงได้รับปัญหาหวานกลับมาเป็นครูสอน แม้กระหั่งสิ่งซึ่งพ้นได้ในรายการ "สวัสดีปีงอกออกดอก" ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เมื่อเช้าวันพุธที่ 24 กันยายน 2540 ซึ่งเชิญมุกคลผู้ค้ารังคำทำแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา "คนว่างงาน" จึงคาดว่า "ซึ่งของส่วนการณ์นี้ น่าจะมองเห็นโอกาสสี สันมสุนให้กลับคืนสู่ชนบทเพื่อประโยชน์เชิงการเกษตร อยู่กับที่กันทาง โดยที่ค้านหนึ่งควรให้ความสนใจปรับแนวคิดคนและระบบราชการ เพื่อไม่ให้ไปล่อหลอกคนอพยพเข้ามาเป็นหาสรวณให้กับกรุงและองค์กรห้ามชาติต่อไปอีก แต่กลับยังคิดคืนรถลักตันไปสู่ทิศทางเก่า ซึ่งถือเป็นครูที่สอนสัจธรรมให้ผู้ซึ่งมองเห็นความจริงแล้วมักใจยิ่งขึ้นว่า "การทึงหาคนเองคือหลักอันประเสริฐสุดแล้วของชีวิต โดยที่วายให้มันใจในหลักธรรมมากขึ้น."